

LA LòGICA INTERNA DE LA GIMNÀSTICA ARTÍSTICA MASCULINA (GAM) I ESTUDI ETNOGRÀFIC D'UN GIMNÀS D' ALT RENDIMENT

Marco Antonio Coelho Bortoleto

Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya (INEFC) – Universitat de Lleida (Espanya)

Directors: Dr. Pere Lavega i Burgués i Dr. Carles Feixa Pàmpols

Paraules claus: Gimnàstica Artística Masculina, Educació Física, Gimnàs, Etnografia

RESUM

A la present investigació trobem, en primer lloc, una anàlisi de la lògica interna de la Gimnàstica Artística Masculina (GAM) feta des de la perspectiva de la Praxiologia Motriu. Tanmateix, es descriu la dinàmica de funcionament d'un Gimnàs d'entrenament d'alt rendiment. Finalment, es realitza una anàlisi transversal que pretén desvetllar el grau de congruència entre els trets dominants de la lògica interna i la cultura d'entrenament que envolta la preparació dels gimnastes d'èlit. L'anàlisi de la lògica interna de la GAM ha estat feta mitjançant un estudi teòric del contingut del reglament, en aquests cas el Còdi de Puntuació editat per la Federació Internacional de Gimnàstica (FIG). La cultura d'entrenament dins el Gimnàs ha estat analitzada a partir d'un estudi de camp de tipus etnogràfic dut a terme en el decurs d'un any i mig a la sala de GAM del Centre d'Alt Rendiment (CAR) de Sant Cugat del Vallès (Barcelona). Com a resultat de tot aquests treball, es posen de manifest alguns dels trets dominants a cadascun dels sis aparells de la GAM, tot arribant a la conclusió de que es tracta d'una modalitat en la que prevalien el domi del cos als diferents espais de pràctica. Es constata, d'altra banda, que és un esport en el qual emergeixen accions motrius estereotipades, preferentment acrobàtiques, expressades a partir d'exercicis composts segons els criteris que estableix el sistema de puntuació i que, a més, han de ser executades amb un alt grau de precisió segons els models tècnics que estableix el reglament i, també, tenint en compte les expectatives estètiques que s'en desprenen. Pel que fa al Gimnàs, donem a conèixer les característiques més rellevants de la dinàmica d'entrenament, tot centrant l'atenció en el món social (participants, jerarquia de comandaments, estructura social), en el marc espai-temps de la preparació gimnàstica, en els materials utilitzats a l'entrenament i a les fases més importants de la vida esportiva del gimnasta, a banda del simbolisme que envolta a aquesta activitat i que defineix el Gimnàs com una microcultura gimnàstica. A nivell transversal, constatem que la cultura d'entrenament no només és congruent amb les exigències de la lògica interna, sinó que, a més, reforça els valors que defineixen la pràctica d'aquests esport, tot potenciant la tradició d'una cultura gimnàstica secular que té l'hegemonia d'un ensinistrament rígid, marcial, disciplinat, tancat i impositiu.